

SLOVENSKI

Direktor: Rudi Janžura — Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak — Tiskarna: Slovenskega poročevalca — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 55-22 do 55-26 — Uprava: Ljubljana, Copova ul. 56/III, telefon 45-71 in 46-71 — Oglasi: oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ulica 4, telefon 35-06 za ljubljanske naročnike 24-43 za šunanje 35-32 — Poštni predal 23 — Tek. rač. NB 601-90321-4 — Mesečna naročnina 140 din

Poročevalec

Proslave in odkritja spominskih plošč za Dan vstaje po vsej Sloveniji

Dan vstaje slovenskega naroda je naše ljudstvo povsod slovesno proslavilo. V počastitev spomina padlih borcev za svobodo so v mnogih krajih na ta naš največji praznik odkrili spomenike in spominske plošče, ki bodo vedno in vsakomur govorili o večni slavi padlih junakov naše ljudske revolucije.

Slovenci v Zagrebu: Največjemu prazniku slovenskega naroda so se priključili tudi zagrebški Slovenci. Organizacija bivših borcev slovenskih brigad

krilil spominsko ploščo narodnemu heroju Majdi Silc.

V Novi Gorici je pred železnimi predorom, krajema organizacija ZB priredila spominsko svečanost in položila venec ob spominski plošči borcev in talcev, ki so padli v predoru med gorisko ofenzivo 1943. leta.

V Solkanu so na Dan vstaje priredili svečano akademijo.

Videm ob Ščavnici. Dan vstaje je so v Vidmu proslavili v zorušnem domu s kulturno prireditvijo. Prej pa so položili venec na spominsko ploščo padelega Joveta Jurkovića, enega izmed najaktivnejših borcev v Ščavniški dolini.

Sv. Lenart pri Slov. Goricah. Tu so množične organizacije priredile pester celodnevni pro-

nik pa so s Konjičani ogledali pohorsko vas Skomarje.

Lasko. Bolniki zdravilišča v Laskem so skupaj z upravo pripravili proslavo, za katero so naštevali izbrani program. Po proslavi je uprava zdravilišča pripravila bolnikom nekaj uric partizanskega veselja.

V Mežici so odkrili lep spomenik borcem NOB in borcem iz prve svetovne vojne za svobodo Koroške. Slavje se je pričelo s koncertom rudniške godbe pred Narodnim domom. Odkritja spomenika so se udeležili tudi bivši koroški borci.

Predsednik vlade Miha Marinko na obisku v Kamniku

Kamnik, 25. julija. — Ob 100-letnici podjetja »Kamnik« v Kamniku je danes dopoldne obiskal delovni kolektiv predsednik vlade LR Slovenije tov. Miha Marinko. Po ogledu objektov in delovnega procesa je tov. Marinko, prisrčno pozdravljen od delavcev, spregovoril in novi dvorani kulturnega doma podjetja. Delovnemu kolektivu je iskreno čestital k visokemu jubileju ter mu želel v novem stoletju še več delovnih zmag.

V EGIPTU SPET MIRNO

Vojaška cenzura in nove aretacije — Opozorilo, da državni udari ne odpravljajo korupcije

Kairo, 25. julija (AFP-Reuters). Danes je v vsem Egiptu mirno. General Nagib bej je izjavil sinoči po radiu, da hoče njegovo gibanje izvesti reformo ter doseči spoštovanje ustave. Storjeni so vsi varnostni ukrepi proti morebitnim škodljivcem. Po sporočilu egiptovske armade so bili prijeti trije generali in dva uslužbenca zaradi obtožbe, da so kršili red, ki sta ga uvedli vojska in policija v Kairu. Uradno je bilo sporočeno, da so v Kairu uvedli vojaško cenzuro za vse časopise in poročila.

»Washington Post« komentira dogodke v Egiptu in meni, da ostane bližnji vzhod vena izmed najslabših točk v obrambnem sistemu zahoda ter da ni pričakovati zboljšanja položaja v Egiptu in Perziji. Časnik sodi, da mora temeljiti obramba Bližnjega vzhoda še naprej na vojaški moči Grčije in Turčije ob podpori ZDA in Velike Britanije.

Londonski »Manchester Guardian« piše, da je podoba, da je položaj kralja Faruka po državnem udaru v Egiptu znatno oslabilen. Zahteva generala Nagiba, da se sestavi parlamentarna vlada, je naperjena proti vladi, ki bi bila odgovorna dvo-

ru in ne parlamentu. Podobno mnenje izraža danes tudi londonski »Times«.

Kakor piše indijski časopis »Times of India«, niso bili državni udari nikoli sredstvo, ki naj bi odpravilo korupcijo. Časnik izraža dvom, da bodo sledile dejanju generala Nagiba daljnosežne reforme, ki so Egiptu nujno potrebne.

General Nagib bej je izjavil

na tiskovni konferenci, da sedanje spremembe v Egiptu ne bodo vplivale na ustavni položaj kralja Faruka. Izjavil je tudi, da so vse egiptovske oborožene sile, vstave, mornarico, obalno stražo in obmejne čete, popolnoma pod njegovim poveljstvom.

Po drugih vesteh je poveljnik Farukovega korpusa graničarjev general Husein Siri Amer bej zbežal iz Egipta in je sedaj v Siriji. Takoj v začetku državnega udara je bila za njim izdana tiralica.

V inozemstvo pojde 371 naših delavcev

Po pogodbi o tehnični pomoči, ki je bila sklenjena med našo vlado in Mednarodnim uradom dela, je odpotovala v Svico prva skupina naših delavcev, ki bodo pol leta delali v raznih švicarskih gradbenih podjetjih ter tam izpopolnili svoje strokovno znanje. V tej skupini je 24 delavcev, ki so bili izbrani iz vseh naših republik, iz vseh narodov Jugoslavije ter so tudi žrtve in priče vseh tistih razmer in težav, zaradi katerih je OZN ustanovila tehnično pomoč. Naši delavci, ki so že odšli na praktično delo v inozem-

stvo, imajo za seboj ne samo leta revščine in izkoriščanja v nekdanji Jugoslaviji, temveč tudi mnoge pridobitve našega osvobodilnega boja. Delali so že v mnogih podjetjih nove Jugoslavije in sedaj jim bo praktično delo na tujem v veliki meri izpopolnilo pridobljene strokovne sposobnosti.

Ves program tehnične pomoči, ki se izvaja po Mednarodnem uradu dela, bo omogočil naši državi, da bo do konca leta 1953 poslala na praktično delo v inozemstvo 371 svojih delavcev. Iz inozemstva pa bo prišlo k nam 44 visoko kvalificiranih delavcev, ki bodo v naših podjetjih svoje strokovne izkušnje posredovali našim delavcem. To je doslej največji program tehnične pomoči Mednarodnega urada dela, stroški njegove izvedbe pa so preračunani na okoli 700.000 dolarjev.

Obisk tretje burmanske delegacije

Beograd, 25. julija (Tanjug): Te dni bo prišla na obisk v Jugoslavijo burmanska gospodarska delegacija visokih burmanskih državnih funkcionarjev. V delegaciji so tajnik ministrstva za promet, pomočnik tajnika ministrstva za planiranje in tajnik ministrstva za rudnike. Burmanska gospodarska delegacija bo priselila iz Švedske po obisku v nekaterih južnoameriških državah. Burmanski gospodarski funkcionarji bi se radi seznanili v Jugoslaviji med drugim s planiranjem v gospodarstvu.

Poslanik FLRJ v Kostariki

Beograd, 25. julija. Z ukazom Prezidijske ljud. skupščine FLRJ je bil imenovan za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra FLRJ v Kostariki Karlo Mrazović, izredni in pooblaščen veleposlanik FLRJ v Mehiki. Veleposlanik Mrazović bo obdržal svoj sedež v Mehiki.

Sporazum med OZN in Japonsko

Tokio, 25. julija (AFP). V Tokiu je bil danes podpisan sporazum o privilegijih in pravicah, ki jih bo dala Japonska državam, članicam OZN. Na podlagi tega sporazuma bodo imela države, članice OZN v svojih odnosih z Japonijo iste privilegije in iste pravice, kot jim jih priznavajo na podlagi Ustanovne listine druge članice. Ta sporazum, ki sta ga podpisala japonski minister za zunanje zadeve Okasaki in George Mathieu v imenu komisije Združenih narodov za združitve in obnovo Koreje, velja za pet let.

Zadnje vesti

Chicago, 25. julija. Ob času poročanja je v teku prvo glasovanje na konvenciji demokratske stranke. Komentatorji nečje napovedati rezultata, vendar vsi menijo, da ima največje upanje za uspeh guverner države Illinois Adlai Stevenson. Konvencija bo morala verjetno glasovati vsaj štirikrat, da bo končno izbrala kandidata, kajti senator Russel in Harriman se na vse načine trudita, da bi onemogočila kandidaturu Stevensiona. Končni rezultat pričakujejo v nekaj urah, kandidata demokratske stranke za predsednika ZDA pa bo konvenciji in prebivalstvu ZDA predstavil predsednik Truman, ki je že prispel v Chicago.

Dediščina pred devetimi leti propadlega fašizma

V veljavi so ostali tudi vsi proti Slovincem naperjeni fašistični zakoni

V izdaji za goriske in beneške Slovence pa isti list piše, da so Slovenci, ki so zaradi tujih interesov in »ljubelega miru« po končani vojni še nadalje ostali pod Italijo, upali, da jim bo nova Italija popravila po fašizmu storjene krivice in da bodo postali enakopravni državljani. Toda, ko so krščanski demokraci prišli na oblast, so pozabili tudi na tiste pravice, ki so bile Slovincem priznane v mirovni pogodbi in novi demo-

kratični ustavi. V članku je po-udarjeno, da so ostali v veljavi zlasti fašistični zakoni, ki so bili naperjeni proti Slovincem. Ko nato ugotavlja tudi krivdo kominformovcev za prepoved fašizma v Italiji, zaključuje, da »se ob zvoku fanfar raznih vojaških zborovanj in šovinističnih manifestacij ob državni meji, zlasti na Goriškem, z velikimi koraki zopet vračamo v staro, z vsemi posledicami, ki bodo sledile.«

Isti obletnici posveča članek tudi »Il Corriere di Trieste«, ki ugotavlja, da bi morala težka lekcijska, ki jo je dobila Italija v trindvajset letih fašizma, služiti vsaj temu, da bi pri Italijanih ustvarila nezaupanje do sleparjev, ki razdvajajo narode in ki so pijani nacionalizma.

Ameriški gosti v Beogradu

Beograd, 25. julija. Danes je prispela v Beograd skupina 51 ameriških državljanov, ki so prišli v Jugoslavijo, da bi spoznali njeno ekonomsko in politično strukturo ter kulturne pridobitve. V skupini je več profesorjev, učiteljev in ravnateljev kolegijev, več zastopnikov političnih strank in verskih organizacij ter državljani nov svobodnih poklicev. Skupino vodi Eddy Sherwood, sedemdesetletni profesor, znan kot organizator popovanj državljana Severne Amerike. Iz Beograda bodo ameriški gosti odpotovali v Skopje.

Korejska pogajanja bodo odslej javna

Neuspeli dosedanjih šestih sestankov potrjujejo oba nasprotnika

Pan Mun Jom, 25. julija (AFP). Na današnjem sestanku v Pan Mun Jomu so zastopniki Združenega poveljstva sprejeli predlog Kitajsko-severnokorejske delegacije, naj bi bili sestanki v prihodnje javni in ne več tajni. Vodja delegacije Združenega poveljstva general William Harrison je izjavil, da dosedajni tajni sestanki niso bili uspešni. Severni delegati so glede zamenjave ujetnikov zahtevali, da jim Združeno poveljstvo vrne 116.000 ujetnikov, vstave vse kitajske ujetnike. Po sestanku je general Harrison prebral izjavo, v kateri je rečeno, da ima Združeno poveljstvo v svojih rokah kakih 200.000 kitajskih ujetnikov in da je predlagalo repatriacijo 83.000 severnokorejskih in kitajskih ujetnikov od katerih je 6.400 Kitajcev.

Oddelek 500 kitajskih vojakov je izvedel napad na neki francoski bataljon na zahodnem delu korejskega bojišča. Kakor je bilo sporočeno, je bil kitajski napad odbit. Veletrdnjave B-29 so bombardirale sinoči ranljivo železniško postajo v Severni Koreji Hamsung. Bombardirana so bila tudi skladišča hrane pri Hungnamu in drugi cilji. Neka britanska križarka je obstrlejevala obalne položaje nasprotnika.

Delegacija belgijskih socialistov obiskala Bosno in Hercegovino

Sarajevo, 25. julija. Delegacija belgijske socialistične stranke je v Bosni in Hercegovini obiskala razen glavnih mest tudi Jablanico in Zenico. Iz Zenice so se gostje vrnili v Sarajevo, kjer jim je CK KP Bosne in Hercegovine priredil večerjo. Danes bodo odpotovali v Beograd.

Vodja belgijske socialistične delegacije Mar Buset, po poklicu delavec, je med najuglednejšimi osebnostmi delavskega gibanja v Belgiji. Na letošnjem kongresu socialistične stranke je bil vnovič soglasno izvoljen za predsednika stranke. V delegaciji so tudi generalni tajnik

Sprejem na jugoslovanskem poslanstvu v Atenah

Atene, 25. julija (Tanjug). Jugoslovanski poslanik v Atenah Radoš Jovanović je priredil slovesen sprejem grških poslancev, ki so bili pred kratkim v Jugoslaviji na povabilo Ljudske skupščine FLRJ. Razen poslancev pod vodstvom voditelja delegacije in predsednika grške skupščine Gondikasa so bili na sprejemu začasni predsednik vlade Venizelos s člani vlade, diplomatski zbor ter več uglednih javnih in kulturnih delavcev. Prisrčno so se poslanci razgovarjali z več kot 150 povabljenih ter poudarjali, da je napravil nanje najgloblji vtis maršal Tito, ki ih je sprejel z vso prisrčnostjo in iskrenostjo. Zadovoljni s svojim uspehom so ponovili besede maršala Tita o zgodovinskem pomenu tega obli-

Obisk tajnika grške turistične organizacije

Beograd, 25. julija. Predsednik ljudske odbora Beograda Djurica Jojić je sprejel danes dopoldne g. Nikolasa Fokasa, generalnega sekretarja nacionalne turistične organizacije Grčije, ki je danes v Beogradu podpisal turistično konvencijo med Grčijo in Jugoslavijo.

in zagrebško kulturno prosvetno društvo »Slovenski dom«, sta priredila svečano akademijo v domu JLA, katere so se poleg Slovincem udeležili tudi številni hrvatski gostje. Na akademiji je nastopil pevski zbor »Slovenskega doma« in orkester JLA. Ta večer je doživela svoj krst tudi pesem »Trst«, ki jo je recitala avtorica Ruža Petelinova.

Bela krajina: V Lokvah pri Crnomlju so na kraju, kjer je padel poveljnik NOV in PO Slovenije general-lajtnant heroj France Rozman-Stane dne 7. XI. 1944, odkrili spomenik. Svečanosti se je udeležilo več kot 3000 ljudi, med njimi tudi zastopniki Pirnič, rojstnega kraja Franca Rozmana. Tako je Bela krajina proslavila 11. obletnico upora in se oddolžila spominu komandanta-heroja Staneta in njegovih tovarišev.

Kočevski okraj: V vasi Stari breg, kjer sta od 26. maja do 12. junija 1942 delovala IOOF Slovenije in CK KPS, so odkrili spominsko ploščo. Odkritja se je kljub oddaljenosti vasi od prometnih zvez udeležilo preko 300 ljudi.

V hribovski vasi Preza pri Kočevski Reki, kraju, kjer so 27. aprila 1942 Italijani pobili 12 talcev, je bila 22. julija spominska svečanost. ZB v Kočevski Reki bo na tem kraju postavila spominsko ploščo.

V spomin na borbo Tomšičeve brigade, ki je junija 1943 pri Rajhenau uničila italijansko fašistično kolono, so na praznik vstaje odkrili spominsko ploščo. Svečanosti so se udeležili tudi borci Tomšičeve brigade.

Crni vrh nad Rakitnico: Tu so odkrili spomenik slavni Tomšičevi brigadi, ki je spomladi 1943. leta v tem kraju zmagała v borbi z italijanskim edincem.

V Gori pri Sodražici so ob številni udeležbi ljudstva od blizu in daleč na Dan vstaje od-

Srednji Lokovec: Tu so Dan vstaje proslavili na taboru bivših borcev in aktivistov, kjer so odkrili spominsko ploščo narodnemu heroju Darku Marušiču-Blažu, ki je na tem mestu padel novembra 1943. Spominske svečanosti so se udeležili tudi garibaldinci iz Tržaškega ozemlja in Kopra, s katerimi sta pripela tov. Ukmar, član CK KP STO, in Laurenti, bivši poveljnik brigade garibaldincev. V Srednjem Lokovcu je bila brigada Garibaldi pred osmimi leti ustanovljena. Odkritja spominske plošče se je udeležil tudi tov. Aleš Bebler, naš stalni delegat pri Organizaciji združenih narodov.

Veliki partizanski tabori, mitingi in odkritja spominskih plošč so bil tudi pri Peternehi na Brdih, Vrbovcu, Srednjem vrhu ob Reki Idriji, Trstenjaku, Vrhpolju na Brdih in še v mnogih drugih krajih.

Reorganizacija službe socialnega zavarovanja

Do januarja 1953 bo prevedenih okrog 300.000 upokojencev na pokojnine po novi uredbi

Na tridnevnem posvetovanju direktorjev republikanih zavodov za socialno zavarovanje, ki so ga imeli te dni v Svetu za ljudsko zdravstvo in socialno politiko zvezne vlade, so proučevali probleme v zvezi z izvajanjem uredbe o novi organizaciji službe socialnega zavarovanja in pripravili na izvajanje pred kratkim sprejete uredbe o pokojninah. Na posvetovanju je bil izdelan tudi načrt navodil, po katerih naj bi se ta uredba izvajala.

Reorganizacija socialnega zavarovanja je bila dosedaj najbolj izvedena v Makedoniji in Sloveniji, kjer so že v vseh

okrajih ustanovljeni odbori zavoda. Mnogi zavodi za socialno zavarovanje tudi v drugih republikah poslujejo že po novi uredbi. V nekaterih okrajih pa krajevni sindikalni sveti še do danes niso začeli govoriti o reorganizaciji socialnega skrbstva. Ker se začasni odbori zelo težko znajdejo pri delu, je bilo sklenjeno, da bodo republikni zavodi za njih izdelali podrobna navodila o pristojnosti in načinu poslovanja.

Do januarja 1953 je treba prevesti okrog 300.000 upokojencev na pokojnine po novi uredbi. Ta naloga je tembolj obsežna, ker se morajo republikni zavodi za socialno zavarovanje boriti z velikimi težavami pri zbiranju dokumentov o zaposlitvi, kvalifikacijah itd. Za izvedbo te naloge bodo prosili za pomoč Društvo upokojencev.

Na sestanku so ustanovili komisijo zdravnikov, ki bo izdelala enotna navodila, po katerih se bo ocenjevala delovna sposobnost posameznikov. Ugotovilo se je namreč, da uživa mnogo zavarovancev invalidsko pokojnino neupravičeno na podlagi napačnih ocen njihove delovne sposobnosti. Da bi kopalisko in klimatsko zdravljenje izkoristili zavarovanci, katerim je tako zdravljenje zares nujno potrebno, je bilo sklenjeno, da bodo pri bolnišnicah in klinikah ustanovili posebne oddelke, ki bodo reševali take primere.

Prav tako bodo skušali v vseh kopaliskih in klimatskih zdraviliščih izboljšati zdravniško nego in druge pogoje.

Podpisana je turistična konvencija med Jugoslavijo in Grčijo

V Beogradu je bila večeraj podpisana turistična konvencija med Jugoslavijo in Grčijo.

Konvencija, ki bo veljala dve leti, določa skupno turistično propagando v inozemstvu in uvedbo redne turistične avtobusne proge Atene—Dubrovnik—Atene. Turistične organizacije Grčije in Jugoslavije bodo skrbale po določbah te konvencije za pritegnitev inozemskih turistov v obe državi.

Ravnatelj zavoda za pospeševanje turizma je izjavil, da je ta konvencija prva te vrste, ki je bila podpisana med dvema državama.

V izjavi, ki jo je dal zastopnikom domačega in tujega ti-

ska, je generalni sekretar turistične organizacije Grčije g. Fokas poudaril, da je nenavadno srečen, ker smo s tem dobili še eno ugodno priložnost za zблиžanje dveh sosednjih narodov. Izrazil je upanje, da se sodelovanje na tem polju ne bo ustavilo.

Na progi Atene—Dubrovnik—Atene bosta vozila od 1. avgusta dalje po dva avtobusa na teden, in sicer en jugoslovanski in en grški. G. Fokas je izjavil, da bo ta progla najzanimivejša turistična progla v Evropi. Za taka potovanja se v Grčiji zelo zanimajo in so za prvo vožnjo karte že razprodane. Cena vožnje s prehrano bo znašala verjetno od 75 do 80 dolarjev.

»Prihodnje leto pa na svidenje, mamica!« so vzklicali ob slovesu borci borbene patrulje iz Slovenskega Grada, ko so na svojem pohodu obiskali Pavkovo partizansko mamo v Smartnem. Stari borci so v razgovoru z njo obujali spomine na čase, ko je dobrta slovenske žene hrabrila naše borce v borbi za svobodo. V nesreči spoznaš prijatelja!

Sovražniki našega ljudstva so na delu

Pridige, spovednice, semenišče - sredstva za protidržavno delovanje

Ko je ob obletnici tripartitne izjave glede bodočnosti Trsta začel dvigati glavo italijanski nenasitni, šovinistični imperializem in so po naših mestih in vaseh ljudske množice odločno izpovedovale svoje ogorčenje nad početjem londonske konference, so se na tistem sestali jugoslovanski škofje v Zagrebu k posvetovanju. To ni bila konferenca vseh škofov, ampak samo takozvani poslovni odbor škofovskih konferenc. Nikdar pa ni moglo vedeti, koliko in kateri škofje so tam zastopani; včasih jih je več, včasih manj. Zato tudi take posebne trdne osnove ne more imeti ta poslovni odbor, ker je najbrže sklican samo od slučaja do slučaja.

V času, ko je tržaški fašistični sodelavec Santin izvajal pritisk na slovensko duhovščino v con B, v naši državi pa so se patriotični duhovniki v Istri, Sloveniji in nekaterih delih Hrvaške odločno postavili na stran ljudstva za pravice Trsta, bi bilo primerno, da bi tudi ta poslovni odbor škofovskih konferenc izdal odločno in načelno izjavo vsemu svetu: **Roke proč od Trsta!** Toda kljub pričakovanju, take izjave nismo brali. Po končani konferenci vršile dolžnosti predsednika škofovskih konferenc nadškof dr. Učič ni dal jasnih odgovorov, kaj mislijo jugoslovanski škofje glede Trsta. Tudi glede protestnih izjav istrske in slovenske duhovščine ni hotel povedati jasne besede. V svojem odgovoru uredništvu je povedal samo, da »ga žalosti, ker je pri demonstracijah prišlo do poškodovanja cerkvene imovine in žaljenja verskih čustev. O škofu Santinu in o upravičeni izjavi istrskih ter slovenskih patriotičnih duhovnikov ni imel nadškof dr. Učič nobene besede. Dostavil je v svojem odgovoru, da »isto mislijo tudi drugi škofje.« Tudi v raznih škofjskih okrožnicah smo o londonski konferenci zastoj pričačkvali jasne in odločne izjave. Prav tako tudi glede Trsta in delovanja italijanskega irendentizma. Sele kasneje, po končani konferenci se je vendar oglašil mariborski apost. administrator dr. Držičnik, ki je vsaj nekaj povedal; da so londonsko konferenco sklicali brez udeležbe naše države in da našim bratom gredo vse pravice, potrebne za ohranitev življenja slovenskega naroda. Drugi škofje niso niti to smatrali za potrebno; je pač najbrže za vse povedal nadškof dr. Učič, da »isto mislijo vsi jugoslovanski škofje.

Zadržanje jugoslovanskega episkopata v tako odločilni uri v času londonske konference glede bodoče usode Trsta ni nekaj slučajnega. To zadržanje ima svoje globoke korenine, ki kažejo, da se predstavniki Cerkve še nikakor niso sporazumeli z ljudsko oblastjo in se neoteje živjeti v nove razmere. Za ljudstvo se ne brigajo: ljudstvo nam voljno prenaša njihove nespametne ukrepe, glavno je, da oni ostanejo trdni na svojih položajih. Proti ljudstvu, to je osnovna parola visjih predstavnikov cerkve pri nas! Tako bomo razumeli, da se je v zadnjem času položaj med Cerkvijo in oblastjo zaostlil predvsem po krivdi nekam v prazno zagledanih cerkvenih predstavnikov, katerim je seveda vse delovanje italijanske irendente. Medsebojnega pomirjenja škofje ne želijo, ker so prepričani, da bi se potem morali odpovedati vsem svojim zahtevam za udržitve svojega položaja, kakor so ga imeli v preteklosti. Ni jim pri srcu svoboda vere in verskega udejstvovanja. Radi bi se povzpeli zopet v prve vrste, odkoder bi utrjevali svoj komandni položaj.

V kolikor pa posamezni škofje ne bi bili dovolj trdni v delovanju proti ljudski oblasti, jih pa s svojimi obiski podpira in utrjuje odpravnik poslov nunciature v Beogradu msgr. Silvio Oddi. On obiskuje posamezne škofje, jim daje navodila, vmešava se v notranje poslovanje in delovanje posameznih ordinarij.

Msgr. Oddi in z njim večina predstavnikov Cerkve — škofje v FLRJ dosledno sprovajajo linijo Vatikana. Neoteje se sprijazniti z ljudsko oblastjo; nočejo priznati velike osvobodilne borbe proti okupatorju, ker je ravno njim okupator dal pravice, s katerimi so tlačili naše narode in jih držali v slepi pokorščini, zato da so lahko sami brezkrbno živeli. Vsi so pa edini v tem, da širijo gorostasne laži o naši državi po vsem svetu, da bi zmanjšali njen ugled. Tako je na primer vatikansko glasilo *«L'Osservatore Romano»* prineslo v št. 209 članek z naslovom *«Katoličani v Jugoslaviji»*. V članku Friderik Alessandrini, specialist za vprašanja Jugoslavije nesramno kleveta našo državo, maršala Tita in vse pridobitve NOB.

Kakor dela Vatikan, tako dela po njegovem zgledu msgr. Oddi, tako delajo njemu pokorni škofje in slepo vdani duhovniki. Za vse pa velja osnovna misel: Vedno proti ljudstvu, proti ljudski oblasti. V pomladanskih mesecih se je veliko duhovnikov poleg članov CMD pridružil naši zahtevi po Trstu in se tako solidariziralo z našim ljudstvom. Pridružili so se vsi duhovniki, v Istri, Zadru in Splitu, kjer so frančiškani sami izjavili, da bi se postavili tudi proti samemu papežu, če bi hotel, da bi naš krajji prišli še kdaj pod oblast italijanske države. Toda delovanje nekaterih duhovnikov še vedno kaže, da se niso še v sedmih letih od osvoboditve dalje prav ničesar naučili. Vzrok temu je seveda vpliv škofov na podrejenih duhovnike, ki mislijo, da morajo v najmanjših stvarih škofa vprašati za svet in ga potem brezpogojno ubogati.

Mariborski stolni župnik msgr. Umek, ki je skušal uređiti sredi mesta veliko živalsko farmo, se vedno izjavlja na škofa: »kakor sem dobil navodilo, tako bom storil.« Uršulinke v Škofji Loki gledajo na apost. administratorja dr. Toraša kot človeka, ki izpoveduje dialektični materializem in »si nočejo rok umazati s službo pri

njem.« Kanonik dr. Pogačnik še vedno sedi v semenišču kot vodja ljubljanskih bogoslovcev. Bil bi že čas, da bi se poslovil od tega mesta, če hoče ljubljanski škof v bodočnosti bogoslovce vzgajati v sodobnem duhu, ki ne bo nasprotno, ljudski oblasti. Ljubljanski jutranji pridigar dr. Roman Tominc za svojimi bleščečimi frazami iz prižnice pridiga pravzaprav samo sovražstvo in mržnjo do ljudske oblasti. In dalje, Arnež, čeve cvetke pri nedeljskih pridigah. Ali ni vse skupaj samo bes in mržnja proti oblasti? In potem pridiganje nekaterih duhovnikov širom goriške administrature: vse samo izraz sovražstva do ljudske oblasti in zlonamerno naplivanje napak, ki se morda kdaj pojavijo! V starodavnem Ptuj minoriti tiho in tajno širijo nezadovoljstvo med ljudi ob vsakem razgovoru in tudi v spovednici. Križniški prior Božič je pred ljudmi klevetal predstavnike oblasti in člane Partije! Vsi ti in še mnogi drugi dokazi so trdni in povedo samo eno: sovražniki našega ljudstva so na delu! Budno bomo pazili nanje. Povemo pa samo to. Ne bomo dovolili, da bi kdorkoli in pod kakršnokoli krinko rovaril in igral agenta tuje politike.

Sindikalna podružnica postaja je Gorica je združila proslavo Dneva vstaje tudi z pregledom dela v prvem polletju 1952. Postaja je izpolnila polletni plan s 104,5 %. Najvažnejši pokazatelj za to progo, vzdrževanja tranzitnih voz je bil dosežen s 130 %, vozne osebe pa je preseglo vlakovne kilometre pri potniških vlakih za 14 %, pri tovornih pa za 9 %. Pri potrošnji materiala je kolektiv pristočil 18 % nakazane kredita.

Za te uspehe sta prejeli prehodno zastavico premikalna brigada Milana Cefarina in brigada voznega osebja Cirila Grudna. Pohvaljenih je bilo 12 najboljših uslužbenec.

Po proslavi in svečani konferenci je bil ob postaji Gorica družabni večer. Toda italijanski irendentizem in izživčevanje goriškega ljudstva. Metali so preko meje debelo kamenje, ki pa na srečo ni nikogar zadelo. Tega zahrbtnega in podlega izživčanja se ljudje na

Izzivanja irendentistov na Dan vstaje

Kominformovski napad na Rdeči križ

Ko je v Varnostnem svetu OZN sovjetski predstavnik Malik s svojim petdesetim vetom preprečil preiskavo obožnih trditvev o bakteriološkem vojskovanju po posebni komisiji Mednarodnega Rdečega križa, se je naenkrat ves kominformovski tisk zagnal proti Rdečemu križu. Posamezni kominformovski listi so sicer že prej napadali Mednarodni Rdeči križ in Ligo društev Rdečega križa, do koncentričnega napada pa je prišlo šele potem, ko so hoteli poveriti preiskavo bakteriološkega vojskovanja Mednarodnemu Rdečemu križu.

Med napadi na Rdeči križ se je posebno izkazalo glasilo britanskih kominformovcev »Daily Worker

ly Worker, ki je pred nekaj dnevi v dolgem članku trdilo, da Mednarodni Rdeči križ sploh ni sposoben voditi kake nepristranske preiskave, ker je njegovo vodstvo »gremij švicarskih velekapitalistov in ker se je Mednarodni Rdeči križ med drugo svetovno vojno na vso moč trudil, da bi prikrival zločine v nacističnih taboriščih.

»Daily Workerju je odgovoril »Manchester Guardian«, ki je obširno opisoval vlogo in delo Mednarodnega Rdečega križa med drugo svetovno vojno. Po dokazovanju tega lista je bila glavna naloga Mednarodnega Rdečega križa skrb za vojne ujetnike in so zaradi tega zavezniki vplivali na vodstvo Mednarodnega Rdečega križa, naj si na vsak način pridobi in zavaruje dostop do taborišč vojnih ujetnikov v Nemčiji in v nacističnih satelitskih državah. To je mogel Mednarodni Rdeči križ doseči samo na ta način, da ni posvečal svoje pozornosti mnogim taboriščem za civilno prebivalstvo. Če bi bil to storil, ko je želel in nameraval, ne bi mogel pomagati vojnim ujetnikom v Nemčiji. Pomoč vojnim ujetnikom pa so za vsako ceno zahtevali tudi Rusi. Nadalje je »Manchester Guardian« navajal, kaj vse je že Mednarodni Rdeči križ storil za vojne ujetnike v Južni Koreji, medtem ko ne more obiskovati taborišč vojnih ujetnikov v Severni Koreji in na Kitajskem, ker mu to preprečuje predvsem Sovjetska zveza.

Kominformovski napad na Rdeči križ je v zvezi z mednarodno konferenco Rdečega križa, ki se bo te dni sestala v Torontu. To bo 18. mednarodna konferenca Rdečega križa in napovedana je velika udeležba iz držav sovjetskega bloka. Sovjetsko delegacijo bosta vodila generalni poročnik Slavin in Malikov svetovalec Zonov. Kitajsko delegacijo pa bo vodil sam minister za zdravstvo. Tako nepričakovana udeležba iz sovjetskega tabora je brez dvoma ne samo v zvezi z Malikovim nastopom v Varnostnem svetu OZN, temveč tudi

posvetil filmu, bil odvetnik ter temeljito pozna sodno dvorano in tragedije, ki se razpletajo v njej. André Cayatte, ki je film režiral, je scenarij zanj napisal skupaj s Charlesom Spaakom, enim izmed najboljših francoskih scenaristov. Vzporedno z osnovno zgodbo in poglavitnim zapletom je podal življenjske zgodbe in značaje sedmero ljudi, ki morajo nepreklicno odločiti o Pravic? Ze stari rimski državnik in filozof Ciceron je v svojem delu »De officiis« (O dolžnostih) zapisal: »Summum ius, summa iniuria« (največja pravica, to se pravi, prestrogo izvajanje zakonov, je lahko največja krivica) — rek, ki je še danes živ med ljudmi, katerim je poklic, da razsojajo o Pravic? »Kdo pozna dovolj svojo ženo, starše, prijatelje, da bi ga nikoli ne moglo presenečiti njih vedenje? Kdo torej more v nekaj urah razumeti neznanca, spoznati njegove nagibe in odločitvi, v kolikšni meri je zaslužil kazen?« In vendar morajo porotniki odločiti po vesti, nepristransko in odločno, kpt se spodobijo poštenim in svobodnim ljudem.

Filmu se močno pozna, da ga je režirala spretna, večja roka režiserja, ki je, preden se je

novi narodni heroji

NOVI NARODNI HEROJI

Peter Stante - Skala

Rodil se je leta 1914 v Celju in je bil pred vojno po poklicu kovinar. Politično se je začel udeleževati že leta 1931 v celjski sindikalni organizaciji, leta 1932 pa v delavskem kulturnem društvu »Svoboda«, kjer se je že takrat uveljavil kot revolucionar. Leta 1933 je bil sprejet v KP in je delal skupaj s Slavkom Slanrom. Sodeloval je v stavkah v Westnovi tovarni, kjer je bil leta 1934 delavski zapnik. Meseca maja 1934. leta je bil prvič aretiran in kmalu nato spuščen iz zaporov. Takoj po prihodu iz zaporov se je udeležil prve pokrajinske partijske konference v Medvodah, na kateri je bil navzoč tudi maršal

Tito. Novembra istega leta je bil ponovno zaprt. Aretirali ga zaradi njegovega političnega udejstvovanja v Celju in ga sodili v Beogradu. Obsojen je bil na dve leti zaporov, ki jih je preživel v Mitrovici. Tam je spoznal poleg drugih tudi Mošo Pijada, Milovana Djilasa, Krsto Popivoda, Djura Pucarja in je tam končal tudi prvo temeljiteljsko politično šolo. Novembra 1936 je bil spuščen in je bil brezposeln vse do pomladi naslednjega leta, ko je bil poklican na osluženje vojaškega roka. Služil je v Požarevcu. V vojski mu je uspelo že v kratkem času ustanoviti partijsko organizacijo, ki je bila tesno povezana s terenom.

Leta 1938 je prišel iz vojske domov, vendar je bil zaradi svojega političnega mišljenja in delovanja spet brez službe do 1940. leta. Ko so se začele aretacije nekaterih članov Partije, ki so jih odgnali v Bilečo, je odšel v ilegalo, vendar so ga februarja prišli in ga obsodili na leto dni zaporov. Ta zapor je preživel v Celju in je bil izpuščen tik pred napadom nemškega fašizma na Jugoslavijo. Takrat je bil član Okrožnega komiteja za Celje — okolico.

Ob napadu Nemcev na Jugoslavijo je odšel po nalogu Partije med prostovoljce in se je ob razsulu stare jugoslovanske armade vrnil spet v Celje, kjer je v okrožnem komiteju odgovarjal za vojsko. Zbral je orožje, municijo in ostalo opremo ter se bavil tudi z ostalimi organizacijskimi pripravi za oboroženo vstajo. Na tem položaju je bil do 20. julija 1941. leta, ko je bila ustanovljena I.

Rojen je bil 8. novembra 1915 pri sv. Križu nad Litijo. Skočil je gimnazijo, 1. semestra prava in dveletno železničarsko prometno šolo. Pred vojno je bil železniški prometnik. Tovariš Borštnar je eden onih partijskih kadrov, na katerih je ležala največja teža in odgovornost našega narodno osvobodilnega boja. Najprej je delal leta 1941 in v prvi polovici 1942 kot partijski voditelj. Tu je bil organizator priprav prvih partizanskih enot. Po juniju leta 1942, ko je bil poslan v NOV, je ostal v vojski do osvoboditve. Bil je na najodvornejših političnih in vojaških položajih. Kot tak je delal v vseh pokrajinah Slovenije, na Dolenjskem in v Beli Krajini se je udeležil vseh bojev naših enot in je odločilno prispeval h konsolidaciji vojaških in političnih razmer na tem ozemlju. V začetku 1944. leta je bil poslan na Stajersko, da tam po vseh uspehih XIV. divizije konsolidira vojaške in politične prilike. Tovariš Borštnar je to nalogo kot komisar cone in potem kot njen poveljnik v celoti izpolnil. Politični položaj je dalje ugodno razvijal, opravljena je bila mobilizacija, močno so se okrepile enote. Prav njegova zasluga je, da je bil izveden preokret v sistemu vodenja bojev. Začelo se je sistematično osvobajati ozemlja, iz planinskih grebenov so prišle enote v dolino itd. On je dal pobudo in tudi v kratkem času izvedel osvoboditev Savinjske doline. S tem je bilo omogočeno normalno delo vseh političnih in drugih organov za Stajersko. Te uspehe je tovariš Borštnar dosegel ne le s premišljenim poveljevanjem, ampak s tem, da je osebo sodeloval v najtežjih bojih in je pokazal vedno primer izredne osebnosti. Zato je imel velik ugled med starešinami in borci. Zaradi vseh teh do tedaj doseženih uspehov in je poslan avgusta 1944 iz Stajerske

Dva nova izgreda na mejah

Beograd, 25. julija (Tanjug). Včeraj popoldne so prišli kakih 10 kilometrov jugovzhodno od Andrijevice v okolišču kote »Gornje vode« na albansko-jugoslovansko mejo dva albanska častnika ter neki civilist in prav z mejne črte izstrelili dva strela iz avtomatske puške na jugoslovansko patroljo, ki je bila 180 m globoko na jugoslovanskem ozemlju. Pri tem je bil ranjen v nogo jugoslovanski vojak Franc Kret, ki so ga takoj odpeljali v bolnišnico v Andrijevici. Po dogodku so se oba albanska častnika in civilist umaknili.

Včeraj ob 21.30 je prodrlo več bolgarskih vojakov 60 m globoko na jugoslovansko ozemlje jugovzhodno od vasi Rakite. Bolgarski vojski so začeli streljati na jugoslovansko zasedo ter vrgli štiri bombe. Ko so jugoslovanski granicarji odgovorili s petnajstimi strelji iz pušk in vrgli eno bombo, so se bolgarski vojski umaknili z jugoslovanskega ozemlja.

To je tematika Ocvirkove tretje radijske igre, ki smo jo poslušali na večer Dneva vstaje v smotni in pretehtani režiji Mirca Kraglia. Dva najvažnejša sosesenka: Kmet Trlep (Stane Potokar) in Nezamec (Jurij Souček) sta — prvi z udarjeno igro, iz katere je bilo odločno čuti rastočo grozo in ne obraz, ter drugi, ki je z mrtvaško mirnostjo onemlele strastnosti, toda ostro kot dolbeče kaplje erebel iz pozabe v grozo spremenil že davno pokopane mrtve priče — oba sta izdelala plastične in impresivne radijske like. Tudi Polonca (Vera Pantić) in v manjši vlogi Julka (Maida Potokar) sta ubrali pravi odtenek soigre. V vlogah mrtvih partizanov — v večji prav dober Maks Bajec in v epizodnih dveh Slavo Svajcar in Janez Sever, ki nista mogla v dveh, treh stavkih izraziti dolga leta v taboru, da bi sledila dva avtorja lahko črtali, četudi je že tak kot je, zasedena z minimalnim številom besed, kar daje radijski igri boljši, slusno-vidni predel in omogoča veliko diferenciacijo glasovnih barvitosti, važno za razpoznavo poslušalca pred aparatom.

Glasbo je komponiral plodovit Bojan Adamič. To pot se je primerno odločil za orgle. Podprl in gradil je vzdušje irealne fabule. Tiktakanje stenke mečke ure je smotno ustvarjalo in podpiralo orkester in pozni čas dneva. Tehnično delo je vzorno opravil tehnik Andrej Ogrin. E. Adamič

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Iz prireditelja radijskih iger Kmet Trlep in Nezamec, ki sta bila v katerih isče posrednika za svoja ostra vprašanja, ki ga žao kot nekdanjega partizana. »Ob šestih po zmagi — prvenca, je sledila aktualna živini mrtvice, v svoji za sedaj zadnji »Kto bi padli oživel« pa je v grozljivih baladni obliki zgrabil v problematiko zločina in kazni...

Nad samotno kmečko hišo neke v Suhi kraljini visi nekaj težkega. Kmet Trlep in njegova žena Polonca s hčerko Julko silijo ob polnočnih urah priti, enake korake in govorjenje okrog hiše. Četudi so gospod večkrat pokropili Trlepovo spodobno hišo, pogovori ne utihnejo. Neke vstani kasni tujec in začne postavljati neprijetna vprašanja o partizanih trojce partizanov, ki so zginili v tej vasi ob roški

cer v njem niso dali odgovora na vprašanje, ki so ga zastavili. A povedali so z njim, kako težko in odgovorno je soditi svojemu bližnjemu in kako zelo velja človeku razmišljati o slehernem svojem dejanju, zlasti kadar gre za usodo drugih ljudi. To pa so storili v tem filmu na način, ki občutljivega gledalca globoko pretrese. ON.

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Radjska igra: KO BI PADLI OŽIVELI

Jugoslovani tretjič potrdili svoj sloves

Helsinki, 25. jul. Danes je bila odigrana zadnja četrtfinalna tekma olimpijskega turnirja v nogometu med Jugoslavijo in Dansko. Danes so v prvih minutah izvedli več napadov, izmed katerih je bil eden posebno nevaren. Sele za tem so Jugoslovani uredili svoje vrste in začeli napadati na danski gol. Mitić je imel prvo priložnost doseči vodstvo, ko je bil sam pred golom, a se je obotavljal in dovolil branilcu, da ga je oviral pri strelu. Se dva napada naših sta se končala brez uspeha. V 7. minuti je desno krilo Dancev po-begnulo Crnkoviću, kar pa je Hor-vat pravčasno popravil. Opaziti je bilo, da nekateri naši igralci zelo lagodno igrajo. Čalkovski se je izkazoval v driblingih, Mitić in Bobek pa sta bila počasna in sta izgubljala žoge. Obramba Dancev je bila zelo ostrina in je razmeroma lahko razdirala naše napade. V 17. minuti je bil srednji napadelec sam pred Beare, toda zadnji trenutek mu je Horvat preprečil strel. Takoj nato je Zebec divno preigral branilca, poslal žogo na desno krilo, od koder jo je Ognjanov vrnil v sredo, tu pa jo je dobil Čalkovski in dosegel prvi gol za Jugoslavijo.

Zarec je začel deževati. V 22. minuti so Danci izvedli prosti strel iz 18 m, nato pa streljali kot, vendar brez uspeha. V 26. minuti danski vratar ujame Zebecovo bombo, malo zatem pa Horvat rešuje nevarno situacijo pred našim golom. Danes igrajo zelo pozitivno, medtem ko se naši ni ne trudi. Navzlic temu je premoč na strani Jugoslovancev. V 39. minuti je Ognjanov z glavo povisil na 2:0, takoj nato pa je bil uspešen Vukas, ki je ostro streljal po tleh. Pred koncem polčasa se je nevaren napad Dancev končal s tem, da se je žoga odbila od vratarja, zadnji priložnost za dosego gola pa je imela leva zveza, ki je zgorela žogo 5 m pred Beare.

PO ODHODU SO JUGOSLOVANI POPUSTILI

Prve minute drugega polčasa so pripadle Danem, ki so v zaporednih napadih ogrožali vrata Jugoslovancev. Zavečajoč se nevarnosti, so naši nogometaši spet začeli z igranjem. V 45. minuti je zdel pri gledalcih burno odobranje, da se je žoga odbila od vratarja. V 15. minuti je vodja napada Dancev napravil ugodno priložnost za gol, takoj nato pa se prosti strel, ki ga je zagrešil Horvat. V 21. minuti je leva zveza Dancev znašla v gredi pred našim golom in ostro streljala žoga je letela mimo Beare v mrežo.

OPOMORILLO

vsem avtomobilistom in motoristom glede nove razporeditve bencinskih črpalk in poslovnega časa na področju mesta Ljubljane, ki jo je narekovala izpremenjena situacija zaradi ukinitve črpalke in poslovnega prostora na Titovi cesti št. 17.

Od nedelje, 27. julija 1952 dalje bodo obratovali v Ljubljani, in to samo za avtomobilski promet, črpalke na Gosposvetski cesti št. 8 z rednim poslovnim časom:

ob delavnih	od 6. do 20. ure
ob nedeljah	od 7. do 18. ure
na Titovi cesti št. 150	(Stožice — nova črpalka)
ob delavnih	od 6. do 20. ure
ob nedeljah	od 7. do 12. ure

V Sentvidu

ob delavnih	od 6. do 20. ure
ob nedeljah	od 7. do 12. ure

Nočna dežurna služba, s pobiranjem takse 50 din za vsako postrežbo, je odredjena samo pri črpalci na Gosposvetski cesti št. 8 in sicer ob delavnih v času od 20 ure zvečer do 6. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih pa od 18. ure zvečer do 7. ure zjutraj.

Priporočamo avtomobilistom, da se poslužujejo zaradi hitrejšje postrežbe v lastnem interesu po možnosti črpalke na vseh treh mestih v enaki meri, ker je sicer črpalke na Gosposvetski cesti stalno preobremenjena, kar povzroča stalno čakanje potrošnikov.

Obveščamo tudi avtomobiliste, da smo pristopili k pripravljalnemu delu za postavitev dveh modernih servisov v Ljubljani na Tržaški cesti in Prešernovi ulici, ki nam bosta omogočila zadovoljiti potrošnike z zares sodobno postrežbo.

Potrošnike v Ljubljani, ki kupujejo ostale naftne derivate v manjših količinah, kakor razna strojna in druga olja, masti, bencin za čiščenje, petrolej, butan plin itd. pa obveščamo, da si lahko nabavljajo to blago v naši novi specializirani prodajalnji v Tavčarjevi ulici št. 4, kar tega blaga nimamo več na zalogi pri črpalkah.

UPRAVA PODJETJA JUGOPETROL

Včeraj so v nogometu morali kloniti tudi Danci v razmerju 5:3, s čimer je Jugoslavija priborila udeležbo v polfinalu

nalo se jim je, da so utrjeni od napadov v naslednjih minutah večkrat odločno posredovali v kritičnih situacijah, dvakrat pa se je celo pogumno zagnal pod noge vodji napada Dancev. V protinapadu je Mitićeva ostro streljala žoga zadela vratarja, minuto pozneje pa je bila spet nevarna gneča pred golom Beare, ko mu je danski napadalec streljal v roke, nato pa se čez vrata. Do četrte gola je prišla Jugoslavija preizkušeno pričakovano. Branilec Crnković je iz svojega kazenskega prostora poslal žogo v neposredno bližino danskega vratarja, ki je poskušal ujeti, toda Bobek je iz približno 18 m razdalje z glavo spremenil smer žoge, ki je našla pot v mrežo. Le minuto pozneje je Mitić ponovno zadela vratarja. Ognjanov ostro strelja žoga pa se je odbila od branilca na igrišču. Zebec je v 36. minuti dal peti gol za Jugoslavijo. Pred koncem igre so Jugoslovani precej popustili. Poz-

Žogo s tekme z Rusijo je dobila naša reprezentanca

Helsinki, 25. julija. Člani jugoslovanske nogometne reprezentance so proslili organizatorje nogometnega turnirja, da jim odstopijo žogo, s katero je bila 22. julija odigrana tekma Jugoslavija : ZSSR v Tampereu. Finska nogometna zveza je ustregla tej prošnji. Naši igralci bodo odnesli žogo v Beograd za spomin na zmago nad državno reprezentanco Sovjetske zveze.

NOV REKORD V TEKU NA 200 m ZA ŽENSKO

V polfinalnem tekmovalstvu na 200 m za ženske je Jacksonova (Avstralija) dosegla nov svetovni rekord s časom 23,4 sekunde, s čimer je izboljšala prejšnji rekord Valasieviczeve (Poljska) za 8 desetink sekunde. Obenem je bil izboljšan olimpijski rekord Blom-berga-Keonove za celo sekundo. Boljše od starega rekorda so tekle še Hinkina (ZSSR), Brown (Nizozemska) in Cripps (Avstralija) vse v času 24,3. V finale pridele še Hasenjaeger (Južna Afrika) in Klein (Nemčija).

POLFINALE NA 1500 m

Za finalno tekmovalje v teku na 1500 m so se plasirali naslednji atleti: Johansson (Finska), ki je danes v prvi skupini zmagal s časom 3:49,4, Lueg (Nemčija) 3:49,8, Millan (Avstralija) 3:50,8, Deutzi (ZDA) 3:50,8, El Mabrouk (Francija) 3:51,0, Boysen (Norveška) 3:51,0. V drugi skupini je zmagal Barthel (Luksemburg) 3:50,4, Aberg (Švedska) 3:50,6, Eriksson (Švedska) 3:50,6, Robert Mc Milan (ZDA) 3:50,6, Bannister (Velika Britanija) 3:50,6.

Bilanca današnjega dneva obsega skupno 5 oddanih naslovov ter po 3 nove svetovne in olimpijske rekorde. Današnje zlate medalje so odšle: dve v Ameriko ter po ena na Jamaiko, Švedsko in v ZSSR. Novi svetovni rekorderji so postali Avstralka Jacksonova v teku na 200 m, dalje American Ashenfelter v teku na 3000 m z zapreki in Jamaican Rhoden v teku na 400 m.

Tekmovalje v desetoro-boju

Helsinki, 25. julija. Danes se je začelo tekmovalje v desetoro-boju, v katerem sodeluje skupno 28 atletov, med njimi tudi Oto Re-bula. Dopolodne so tekmovali v dveh disciplinah: teku na 100 m in skoku v daljino. V teku na 100 m je Rebula v svoji skupini prispel tretji v času 11,7, s čimer je dosegel 678 točk. V njegovi skupini je bil prvi Simons (ZDA) s časom 11,5, drugi pa Freier (Fran-

TENIS:

Jugoslavija : Avstrija 2:0

Na igrišču pod Cekinovim gradom se je včeraj začel teniški turnir, med Avstrijo in Jugosla-vijo. Ob slavnostni otvoritvi je pozdravil igralce predsednik Teniške zveze Slovenije dr. Nagy, kateremu se je zahvalil vodja avstrijske ekipe g. Wasservogel ter izročil lepo darilo. V prvi igri posamezniki je Jugoslovian Petrović zmagal nad Avstrijcem Spechtom s 6:4, 6:3, 2:6, 8:6. Igralca sta precej izenačena tako v kondiciji kot v tehnični in načini uporabi žoge. Vendar je Specht posebno v začetku igral bolj ofenzivno od Petrovića, ki pa se je uspešno branil ter počasi niza točke. Specht, ki ga doslej še nismo videli pri nesi, je močan, statičen igralec. Obvlada vse udarce, manjka mu pa rutina in s tem potrebna sigurnost.

Petrović je bil dovolj borben, da je uspeval proti takemu napadu, ki je bil za njega v veliki meri nov, kjer je bilo to na mestu. Dal je s svojo igro klasičen primer, kako je treba uporabljati poleg fizičnih sil in tehničnih znanj tudi umske sposobnosti. Najlepše žoge sta oba igralca me-njavila v dolgih paralelah in kratkih, ostro rezanih diagonalah.

Palac je danes zalagal solidno, predumoma ter mirno. Kot star taktik je točno ocenjeval žoge, ki so se se dale koristno uporabiti. Tako se ni po nepotrebnem trudil, medtem ko je zrasel vse sil, kjer je bilo to na mestu. Dal je s svojo igro klasičen primer, kako je treba uporabljati poleg fizičnih sil in tehničnih znanj tudi umske sposobnosti. Najlepše žoge sta oba igralca me-njavila v dolgih paralelah in kratkih, ostro rezanih diagonalah.

Palac je danes zalagal solidno, predumoma ter mirno. Kot star taktik je točno ocenjeval žoge, ki so se se dale koristno uporabiti. Tako se ni po nepotrebnem trudil, medtem ko je zrasel vse sil, kjer je bilo to na mestu. Dal je s svojo igro klasičen primer, kako je treba uporabljati poleg fizičnih sil in tehničnih znanj tudi umske sposobnosti. Najlepše žoge sta oba igralca me-njavila v dolgih paralelah in kratkih, ostro rezanih diagonalah.

Palac je danes zalagal solidno, predumoma ter mirno. Kot star taktik je točno ocenjeval žoge, ki so se se dale koristno uporabiti. Tako se ni po nepotrebnem trudil, medtem ko je zrasel vse sil, kjer je bilo to na mestu. Dal je s svojo igro klasičen primer, kako je treba uporabljati poleg fizičnih sil in tehničnih znanj tudi umske sposobnosti. Najlepše žoge sta oba igralca me-njavila v dolgih paralelah in kratkih, ostro rezanih diagonalah.

Palac je danes zalagal solidno, predumoma ter mirno. Kot star taktik je točno ocenjeval žoge, ki so se se dale koristno uporabiti. Tako se ni po nepotrebnem trudil, medtem ko je zrasel vse sil, kjer je bilo to na mestu. Dal je s svojo igro klasičen primer, kako je treba uporabljati poleg fizičnih sil in tehničnih znanj tudi umske sposobnosti. Najlepše žoge sta oba igralca me-njavila v dolgih paralelah in kratkih, ostro rezanih diagonalah.

Palac je danes zalagal solidno, predumoma ter mirno. Kot star taktik je točno ocenjeval žoge, ki so se se dale koristno uporabiti. Tako se ni po nepotrebnem trudil, medtem ko je zrasel vse sil, kjer je bilo to na mestu. Dal je s svojo igro klasičen primer, kako je treba uporabljati poleg fizičnih sil in tehničnih znanj tudi umske sposobnosti. Najlepše žoge sta oba igralca me-njavila v dolgih paralelah in kratkih, ostro rezanih diagonalah.

Palac je danes zalagal solidno, predumoma ter mirno. Kot star taktik je točno ocenjeval žoge, ki so se se dale koristno uporabiti. Tako se ni po nepotrebnem trudil, medtem ko je zrasel vse sil, kjer je bilo to na mestu. Dal je s svojo igro klasičen primer, kako je treba uporabljati poleg fizičnih sil in tehničnih znanj tudi umske sposobnosti. Najlepše žoge sta oba igralca me-njavila v dolgih paralelah in kratkih, ostro rezanih diagonalah.

Palac je danes zalagal solidno, predumoma ter mirno. Kot star taktik je točno ocenjeval žoge, ki so se se dale koristno uporabiti. Tako se ni po nepotrebnem trudil, medtem ko je zrasel vse sil, kjer je bilo to na mestu. Dal je s svojo igro klasičen primer, kako je treba uporabljati poleg fizičnih sil in tehničnih znanj tudi umske sposobnosti. Najlepše žoge sta oba igralca me-njavila v dolgih paralelah in kratkih, ostro rezanih diagonalah.

Palac je danes zalagal solidno, predumoma ter mirno. Kot star taktik je točno ocenjeval žoge, ki so se se dale koristno uporabiti. Tako se ni po nepotrebnem trudil, medtem ko je zrasel vse sil, kjer je bilo to na mestu. Dal je s svojo igro klasičen primer, kako je treba uporabljati poleg fizičnih sil in tehničnih znanj tudi umske sposobnosti. Najlepše žoge sta oba igralca me-njavila v dolgih paralelah in kratkih, ostro rezanih diagonalah.

Palac je danes zalagal solidno, predumoma ter mirno. Kot star taktik je točno ocenjeval žoge, ki so se se dale koristno uporabiti. Tako se ni po nepotrebnem trudil, medtem ko je zrasel vse sil, kjer je bilo to na mestu. Dal je s svojo igro klasičen primer, kako je treba uporabljati poleg fizičnih sil in tehničnih znanj tudi umske sposobnosti. Najlepše žoge sta oba igralca me-njavila v dolgih paralelah in kratkih, ostro rezanih diagonalah.

Palac je danes zalagal solidno, predumoma ter mirno. Kot star taktik je točno ocenjeval žoge, ki so se se dale koristno uporabiti. Tako se ni po nepotrebnem trudil, medtem ko je zrasel vse sil, kjer je bilo to na mestu. Dal je s svojo igro klasičen primer, kako je treba uporabljati poleg fizičnih sil in tehničnih znanj tudi umske sposobnosti. Najlepše žoge sta oba igralca me-njavila v dolgih paralelah in kratkih, ostro rezanih diagonalah.

Palac je danes zalagal solidno, predumoma ter mirno. Kot star taktik je točno ocenjeval žoge, ki so se se dale koristno uporabiti. Tako se ni po nepotrebnem trudil, medtem ko je zrasel vse sil, kjer je bilo to na mestu. Dal je s svojo igro klasičen primer, kako je treba uporabljati poleg fizičnih sil in tehničnih znanj tudi umske sposobnosti. Najlepše žoge sta oba igralca me-njavila v dolgih paralelah in kratkih, ostro rezanih diagonalah.

Palac je danes zalagal solidno, predumoma ter mirno. Kot star taktik je točno ocenjeval žoge, ki so se se dale koristno uporabiti. Tako se ni po nepotrebnem trudil, medtem ko je zrasel vse sil, kjer je bilo to na mestu. Dal je s svojo igro klasičen primer, kako je treba uporabljati poleg fizičnih sil in tehničnih znanj tudi umske sposobnosti. Najlepše žoge sta oba igralca me-njavila v dolgih paralelah in kratkih, ostro rezanih diagonalah.

Veslači četrtega Gusarja iz Splita so skoraj nepričakovano priborili Jugoslaviji zlato olimpijsko konjico. Gusar je v četrtem brez krmarja prvak države že od leta 1949. Med pripravami za Helsinki je njegova posadka prevela letos nad 1200 km. Slika kaže mlade tekmovalce pri treningu na Bledu: Duje Bonacič, star 21 let, Velimir Valenta (21 let), Mate Trojanovič (22 let), Pero Segvič (22 let). Po poklicu so študenti, doma iz Splita.

Prve tekme v waterpolu

Helsinki, 25. julija. Danes so bile na XV. olimpijskih igrah prve tekme v waterpolu. Jugoslovanska reprezentanca je v kvalifikacijski tekmi za pridobitev pravice do udeležbe v finalnem turnirju premagala reprezentanco Avstralije.

Jugoslavija : Avstralija 10:2 (4:1)

Naši waterpolisti so bili, čeprav niso pokazali svoje najbolje igre, zlasti ne v prvem polčasu, vendar znatno v premoči in boljše od svojih nasprotnikov. Avstralsko moštvo ni moglo do konca vzdržati ostrega tempa, ki ga je vsililo jugoslovansko moštvo do sredine prvega polčasa, tako da je bila naša reprezentanca v drugem polčasu v popolni premoči.

Za jugoslovansko reprezentanco so dali gole Ježić in Kurtini. Po tri goli so jih v Vukasoviču po dva. Za Avstralce je prvi gol dosegel Bennet, drugega pa v zadnjih trenutkih igre Hastin.

Moštvu sta igrali v naslednjih postavah:

Jugoslavija: Kovačič, Bratinović, Stakula, Kurtini, Vukasovič, Ježić in Radonić.

Avstralija: Laing, Smee, Foster, Bennet, Jordan, Hastin in Orchard. Tekmo je sodil precej slab Weghofer (Avstrija).

Zvečer je bilo zbiranje za nadaljnje tekmovalje v waterpolu, na izločilnih tekmah se bodele rezultati:

Madžarska : Mehika 13:4, Egipt : Portugalska 10:0, Nemčija : Romunija 8:4, Belgija : Južna Afrika 6:5, Italija : Indija 16:1, Španija : Brazilija 3:2, Švedska : ZDA 5:1, Anglija : Avstrija 4:3, Nizozemska : ZSSR 3:2

Danes ilirija II : Zvezničar

Danes ob 16.30 na plavalnem sadiou v Koleziji povratni dvoboj med članoma II. razreda slovenske lige Zvezničar iz Kranja in Ilirijo II. Kakor je znano, se je prvo srečanje končalo s resno zmago Ljubljancev. Današnji sporod tekmovalca je bil po za to primer sestavljen komisijo treh članov, ki bo proučila celotno zadevo. Sovjetski delegat je moral obljubiti, da bodo na evropsko prvenstvo aprila leta 1953. v Leningradu povabljeni vsi člani evropske federacije.

Novi člani nogometne federacije

Helsinki, 25. julija. Novi člani mednarodne nogometne federacije so Vzhodna Nemčija, Ceylon, Indonezija, Singapur, Južno-afriška unija, Etiopija, Vietnam in Laos. V Mednarodno nogometno federacijo je včlanjenih sedaj 81 držav.

V prijateljski nogometni tekmi je enajstotiski Odrada B premagala Avstrijo 4:1 (2:1).

Nogometna tekma med suhimi in debelimi na Bledu se je ob velikem številu gledalcev končala 3:3.

Sedaj je čas, da si pravočasno preskrbite dobavo sortiranih dimenzij

STAKLA ZA OKNA

Obrnite se na

„STAKLO“

STEKLARSKO IN STEKLOBRUSAŠKO PODJETJE ZAGREB

Zastopstvo industrije stekla, PANČEVO, za NR Hrvatsko in LR Slovenijo.

UPRAVA IN SKLADIŠČE: Petretičev trg 2, telefon 34575 in 37403.

PRODAJALNE IN POPRAVLJALNICE: R. Končar ulica 66 in Maksimirska cesta 65.

BRUSILNICA STEKLA IN OGLEDAL: Vlaška ul. 83, telefon 32677.

Ne čakajte na zimo in dež!

Uslužbenec Kominterne so povečali plače: od danes bom prejel 1400 rubljev na mesec, to se pravi, dvakrat več, kakor sem zaslužil včeraj; seveda bodo zato tudi datjave večje. Govori se, da se bo povečala cena nekaterih najpotrebnejših potrošnih predmetov...

Losovski je dal važno izjavo: nemško letalstvo napravi vsak dan več izvidniških letov nad sovjetskimi ozemljem; nekatera letala so prodrla celo do 350 kilometrov v notranjost dežele.

Stalin je govoril navopečnim častnikom. Med drugim je izjavil, da ima sovjetska vojska 300 divizij, od katerih jih je polovica motoriziranih, in da se bo po tej vojni socializem razširil v nove dežele.

Med tem pa se nemška vojska zbira na meji...

Stalin je zamenjal Molotova v predsedstvu sveta ljudskih komisarjev. Vsi so v skrb. Jaz prav tako. Res je sicer, da me vedno, kadar se spominim Vorosilovega govora na 18. kongresu komunistične partije Sovjetske zveze, skoraj obide želja, da bi vojna čimprej izbruhnila, da bi videl, kako bodo Nemci potolčeni, preden jim bo uspelo pogaziti en sam peden našega ozemlja. »Za vsak udarec bom vrnil dva!« Takšen je bil, kolikor se spominjam, konec omenjenega govora. Toda če se spominam na Malenkovovo poročilo na istem kongresu, me pa prav nič ne mika videti skorajšnji začetek vojne: slika, ki jo je narisal o položaju v industriji in o odnosu ljudstva do socialističnega premoženja, je ustvarjala videz, da čez novi svet nenehno hrumi orkan.

Glede teh zadev se s tovariši iz vojaške šole ne moremo pogovoriti; oni ponavljajo, kar so slišali, in nečesto povedati prav nobenega svojega mnenja iz strahu, da bi jih obtožili odklona, kar bi imelo za posledico izgubo privilegijev.

Ne vem, če je res, ali ne; toda govoricam kmalu sledijo dejstva.

Moj glavbol se je zadnje čase močno poslabšal. Obiskali so me trije zdravniki s klinike Kominterne: prvi zarjube, da imam tumor v možganih, drugi o tem dvomi, tretji pa odločno travi, da ne. Toda potreben bo temeljit pregled in nekaj tednov bom moral prebiti v sanatoriju.

Po 32 dneh zapustim sanatorij. Kominterni bo plačala 150 rubljev na dan; v socialistični deželi skrb za dragoceno življenje funkcionarjev državnega organizma ni dobičkanosni posel. Po Moskvi krožijo različni glasovi: govori se, da se bo število funkcionarjev Kominterne povečalo, da je nemško letalstvo izvedlo več izvidniških poletov nad sovjetskimi ozemljem, da bo Stalin priredil sprejem za častnike, ki so končali šole, in da bo imel ob tej priložnosti velik govor. Vrh tega se šušlja, da so na meji opazili zbiranja nemških čet.

Ne vem, če je res, ali ne; toda govoricam kmalu sledijo dejstva.

to je, nova gospodujoča kasta v tej »brezrazredni družbi«, visoki funkcionarji partije, vlade, vojske, NKVD ter sindikati. V tako imenovani »deželi socializma« socializma ni, takšna je grenka ugotovitev španskega revolucionarja.

Bolgarija se je pridružila Osi, zatem pa Jugoslavija, toda v tej deželi je vstajala odplnila kneza regenta Pavla in vlado, ki je bila krivda, da se je uklonila silam Osi.

6. aprila: Nemčija je v vojni z Jugoslavijo in Grčijo. Jugoslavijo je Sovjetska zveza kljub pogodbi o medsebojni pomoči prepustila usodi.

13. aprila: Nemoi vkorakajo v Beograd. Sovjetska zveza in Japonska skleneta nevtralnostni pakt.

27. aprila: Grška vojska se vda. Nemške čete vkorakajo v Atene. Dogodki se izredno naglo odvijajo... V Kominterni nihče ne govori.

ENRIQUE CASTRO DELGADO

TAJNO ŽIVLJENJE KOMINTERNE

19

Kako sem izgubil vero v Moskvo

Komaj prišel v kak kraj, že se moraš javiti na policijo; prav tako moraš imeti dovoljenje za odhod iz mesta. In za bivanje v mestu. Za vsako malenkost je treba utemeljiti. Toda, ali bo zaostala utemeljitev, da hočem videti, kakšen je socializem v Rusiji? Ali mi bo policija dala dovoljenje za odhod iz Moskve? Ali mi bo policija dala dovoljenje, da ostanem v nekem kraju, kolikor se bo meni zljubilo. Ali mi bodo dali dovoljenje, da obiščem kateri si Lodi kolhoz, katero si bode vojašnico, katero si bode ječo? Ali mi bodo dovolili, da obiščem hiše, v katerih prebiva večina prebivalstva, da tam pogledam, kaj je 90 % sovjetskega prebivalstva in sprašujem o stvarih, ki me zanimajo. Ne! Ne bodo me pustili iz Kominterne. »Tovariši Castro, ni čas za potovanja... Treba je delati... Španiji so potrebne vse vaše sile.« Tako mi bodo odgovorili.

Pa ne, da bi tukaj ne bilo turizma. Toda z njim se ukvarja »Inturista«. In da turisti vidijo, kaj je socialistična dežela, imajo to vzorno tovarno bonbonov, vzoren metalurški kombinat, vzoren kolhoz, vzorne jastli, potovanje po vzorni podzemeljski železnici, vzorno potovanje po kanalu Volga-Moskva, obisk Leninovega mavzoleja... A jaz bi hotel videti stvari, ki v uradnem turizmu niso označene.

Zal to ni mogoče...

Kakšno je življenje v Sovjetski zvezi, se torej pisatelj ni posrečilo ugotoviti. Zato pa je podrobneje spoznal razmere v Luzu, kjer je stalnoval, in v Kominterni, kjer je delal. Videl je, kolikšne so celo tu, v Kominterni, razlike med najvišjimi funkcionarji in med podrejenimi, spoznal je prednosti, ki jih je uživala privilegirana kasta birokratov v Kominterni, da je v upravnem aparatu države. Ugotovil je, da je v Sovjetski zvezi več kategorij ljudi; da pa pripada velikanska večina zadnji kategoriji — brezpravnih, lačnih in raztrganih...

»Da, v Sovjetski zvezi je blaginja — tako pravi Castro — a tistih, ki jo uživajo, je največ desetina, približno toliko, kolikor v napol fevdalni Španiji, mnogo manj kakor v malomeščanski Franciji in neprimerno manj kot v Združenih državah, trdnjavi kapitalizma.«

Pisatelj se je prepričal, da niti v Kominterni ni bilo mogoče slobodno razpravljati. Vse je določeno, vnaprej. Kar so šefi sklenili, to so člani Kominterne morali potrditi. Osnovno načelo v vsem je pač bilo, da se voditelji sploh nikoli ne morejo zmotiti. Blodiijo lahko samo nižji od njih, ki pa so seveda v odnosu do svojih podrejenih prav tako nezmotljivi. Kritizira se samo od zgoraj. Tisti spodaj morajo kritiko le ponavljati, če pa so sami kritizirani, se morajo čimprej skesati, ker sicer... Tudi dela si ne moreš izbirati po svoji volji, ne menjati stanovanja, ne hoditi iz kraja v kraj. Vse je nakazano, vse določeno. V Sovjetski zvezi sicer je demokracija, ki pa jo uživa le desetina ljudi,

to je, nova gospodujoča kasta v tej »brezrazredni družbi«, visoki funkcionarji partije, vlade, vojske, NKVD ter sindikati. V tako imenovani »deželi socializma« socializma ni, takšna je grenka ugotovitev španskega revolucionarja.

Bolgarija se je pridružila Osi, zatem pa Jugoslavija, toda v tej deželi je vstajala odplnila kneza regenta Pavla in vlado, ki je bila krivda, da se je uklonila silam Osi.

6. aprila: Nemčija je v vojni z Jugoslavijo in Grčijo. Jugoslavijo je Sovjetska zveza kljub pogodbi o medsebojni pomoči prepustila usodi.

13. aprila: Nemoi vkorakajo v Beograd. Sovjetska zveza in Japonska skleneta nevtralnostni pakt.

27. aprila: Grška vojska se vda. Nemške čete vkorakajo v Atene. Dogodki se izredno naglo odvijajo... V Kominterni nihče ne govori.

Moj glavbol se je zadnje čase močno poslabšal. Obiskali so me trije zdravniki s klinike Kominterne: prvi zarjube, da imam tumor v možganih, drugi o tem dvomi, tretji pa odločno travi, da ne. Toda potreben bo temeljit pregled in nekaj tednov bom moral prebiti v sanatoriju.

Po 32 dneh zapustim sanatorij. Kominterni bo plačala 150 rubljev na dan; v socialistični deželi skrb za dragoceno življenje funkcionarjev državnega organizma ni dobičkanosni posel. Po Moskvi krožijo različni glasovi: govori se, da se bo število funkcionarjev Kominterne povečalo, da je nemško letalstvo izvedlo več izvidniških poletov nad sovjetskimi ozemljem